ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 12ης Φεβρουαρίου 1992 *

Στην υπόθεση C-260/90,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του tribunal de paix de Papeete (γαλλική Πολυνησία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Bernard Leplat, κατοίκου Papeete, γαλλική Πολυνησία,

και

Territoire de la Polynésie française,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 133 της Συνθήκης ΕΟΚ και ως προς το κύρος του άρθρου 74 της αποφάσεως 86/283/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1986, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 175, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, Πρόεδρο, Sir Gordon Slynn, R. Joliet, F. Grévisse και P. J. G. Kapteyn, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, K. N. Κακούρη, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias, M. Díez de Velasco και M. Zuleeg, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κυρία υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

— το αυτόνομο έδαφος της γαλλικής Πολυνησίας, εκπροσωπούμενο από τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως Alexandre Leontieff, και τον Jean-Paul Levy, παρ' εφέταις δικηγόρο Παρισιού,

— η Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον Philippe Pouzoulet, υποδιευθυντή στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον Claude Chavance, κύριο ακόλουθο της κεντρικής διοικήσεως στο ίδιο υπουργείο,

— το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από τον Dr B. R. Bot, γενικό γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών,

— το Ηνωμένο Βασίλειο, εκπροσωπούμενο από τον Derrick Wyatt, barrister, και τον H. A. Kaya, του Treasury Solicitor' s Department,

— το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τον Jürgen Huber, σύμβουλο στη Νομική Υπηρεσία,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τη Marie-José Jonczy και τον Hans Peter Hartvig, νομικούς συμβούλους,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του αυτονόμου εδάφους της γαλλικής Πολυνησίας, εκπροσωπουμένου από τον François Sarda, δικηγόρο Παρισιού, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον H. G. T. W. Knippenberg, σύμβουλο της πρεσβείας των Κάτω Χωρών στο Λουξεμβούργο, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπουμένης από τον J. C. Collins, πάρεδρο του Treasury Solicitor, του Συμβουλίου και της Επιτροπής κατά τη συνεδρίαση της 3ης Οκτωβρίου 1991,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 7ης Νοεμβρίου 1991,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με απόφαση της 20ής Αυγούστου 1990, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Αυγούστου 1990, το tribunal de paix de Papeete (γαλλική Πολυνησία) υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 133 της Συνθήκης ΕΟΚ και ως προς το κύρος της αποφάσεως 86/283/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1986, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 175, σ. 1).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Bernard Leplat και του εδάφους της γαλλικής Πολυνησίας, σχετικά με αίτηση του Leplat με την οποία ζήτησε να του επιστραφούν ορισμένα ποσά τα οποία είχε καταβάλει λόγω της εισαγωγής στο έδαφος αυτό ενός αυτοκινήτου καταγωγής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

3 Από τον φάκελο προκύπτει ότι λόγω της εισαγωγής, στις 26 Ιουλίου 1988, ο Leplat κατέβαλε ορισμένα ποσά ως εισαγωγικό δασμό ταμιευτικού χαρακτήρα, ως νέα επιβάρυνση αλληλεγγύης για την κοινωνική πρόνοια, ως διαπύλια τέλη και ως τέλος στατιστικής.

4 Ο Leplat ζήτησε από το tribunal de paix de Papeete να υποχρεώσει το έδαφος της γαλλικής Πολυνησίας να του επιστρέψει τα ποσά αυτά νομιμοτόκως. Προς στήριξη του αιτήματός του, προέβαλε ότι οι δασμοί και οι επιβαρύνσεις που κατέβαλε συνιστούσαν φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς στις οποίες αναφέρεται και τις οποίες, υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως, απαγορεύει το άρθρο 133 της Συνθήκης ΕΟΚ. Εξάλλου, υποστήριξε ότι το άρθρο 74 της προαναφερ-

θείσας αποφάσεως 86/283 δεν μπορούσε να αποτελέσει νόμιμη βάση για την επιβολή των επίδικων δασμών και επιβαρύνσεων, κατά το μέτρο που η διάταξη αυτή αντιβαίνει προς το άρθρο 133 της Συνθήκης.

5 Θεωρώντας ότι η επίλυση της διαφοράς εξαρτάται, αφενός, από την ερμηνεία της Συνθήκης και, αφετέρου, από το κύρος της επίμαχης κοινοτικής αποφάσεως, το tribunal de paix de Papeete αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

« 1) Αφορούν οι διατάξεις του άρθρου 133, παράγραφοι 2 και 3, της Συνθήκης της 25ης Μαρτίου 1957 τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, μπορούν οι συνδεδεμένες με την Κοινότητα υπερπόντιες χώρες και εδάφη να επιβάλλουν τέτοιους δασμούς ή τέλη κατά την εισαγωγή προϊόντων καταγομένων από την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιες είναι οι υποχρεώσεις που απορρέουν, για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, από τον σκοπό της μειώσεως των δασμών, ο οποίος ορίζεται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, της Συνθήκης;

4) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, είναι έγκυρες οι αποφάσεις του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περί συνδέσεως των υπερποντίων χωρών και εδαφών, οι οποίες τους επιτρέπουν να διατηρούν ή να θεσπίζουν δασμούς επί των εισαγομένων από την Κοινότητα προϊόντων και συγκεκριμένα το άρθρο 74 της αποφάσεως 86/283/ΕΟΚ της 30ής Ιουνίου 1986, ενόψει των άρθρων 133 και 136 της Συνθήκης; »

6 Στην έκθεση ακροατηρίου αναπτύσσονται διεξοδικά τα περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης, η εξέλιξη της διαδικασίας, καθώς και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

7 Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε το tribunal de paix de Papeete είναι απαράδεκτη λόγω του ότι το δικαστήριο αυτό δεν είναι δικαστήριο κράτους μέλους.

8 Σχετικώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι από την απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1990, C-100/89 και C-101/89, Kaefer και Procacci (Συλλογή 1990, σ. 4647), προκύπτει ότι το δικαστήριο της γαλλικής Πολυνησίας είναι δικαστήριο ενός των κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ.

9 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί προδικαστικώς επί των ερωτημάτων που υπέβαλε το tribunal de paix de Papeete.

Επί της ουσίας

10 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου, επιβάλλεται να υπομνηστεί, εκ προοιμίου, η φύση της συνδέσεως που προβλέπεται με τη Συνθήκη ΕΟΚ για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ). Η σύνδεση αυτή αποτελεί αντικείμενο ενός καθεστώτος που ορίζεται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης (άρθρα 131 έως 136), οπότε οι γενικές διατάξεις της Συνθήκης δεν έχουν εφαρμογή στις ΥΧΕ χωρίς ρητή μνεία. Κατά το άρθρο 131, σκοπός της συνδέσεως αυτής « είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των χωρών και εδαφών και η δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας στο σύνολό της ». Το άρθρο 132 καθορίζει τους στόχους της συνδέσεως ορίζοντας, ιδίως ότι « τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις χώρες και εδάφη το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις », ενώ « κάθε χώρα ή έδαφος εφαρμόζει στις εμπορικές του συναλλαγές με τα κράτη μέλη και τις άλλες χώρες και εδάφη το καθεστώς που εφαρμόζει έναντι του ευρωπαϊκού κράτους, με το οποίο διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις ». Το άρθρο 133, παράγραφος 1, ορίζει ότι καταργούνται πλήρως οι δασμοί κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη επί εμπορευμάτων καταγομένων από τις ΥΧΕ. Το άρθρο αυτό ορίζει στην παράγραφο 2 ότι οι ΥΧΕ καταργούν προοδευτικώς τους δασμούς που πλήττουν τις εισαγωγές προελεύσεως των κρατών μελών. Ωστόσο, η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι οι ΥΧΕ μπορούν

να επιβάλλουν δασμούς που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αναπτύξεως και της εκβιομηχανίσεώς τους ή δασμούς ταμιευτικού χαρακτήρα που έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού τους.

11 Τέλος, το άρθρο 136, πρώτο εδάφιο, ορίζει ότι, για περίοδο πέντε ετών από την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης, οι τρόποι και η διαδικασία της συνδέσεως καθορίζονται από τη σύμβαση εφαρμογής που προσαρτάται στη Συνθήκη. Το δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου ορίζει ότι, πριν από τη λήξη της ισχύος της συμβάσεως εφαρμογής, το Συμβούλιο καθορίζει, βάσει των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των αρχών που διακηρύσσει η Συνθήκη, τις διατάξεις που πρέπει να προβλεφθούν για μια νέα περίοδο. Συγκεκριμένα, κατ' εφαρμογή της διατάξεως αυτής, το Συμβούλιο εξέδωσε ορισμένο αριθμό αποφάσεων, από τις οποίες η πρώτη ήταν η απόφαση 64/349/ΕΟΚ (JO 1964, L 93, σ. 1472), η ισχύουσα δε κατά τον χρόνο των περιστατικών ήταν η προαναφερθείσα απόφαση 86/283.

Επί του πρώτου ερωτήματος

12 Η γαλλική Πολυνησία, η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Γαλλική Κυβέρνηση θεωρούν ότι το άρθρο 133 αφορά όχι μόνο τους δασμούς υπό στενή έννοια, αλλά και τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς.

13 Αντιθέτως, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι οι διατάξεις του άρθρου 133, παράγραφοι 2 και 3, έχουν εφαρμογή μόνο στους δασμούς υπό στενή έννοια και όχι στις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Σχετικώς, θεωρούν ότι οσάκις η Συνθήκη ή, ενδεχομένως, οι αποφάσεις που εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 136 της Συνθήκης ρυθμίζουν τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς, το αναφέρουν ρητά, πράγμα που δεν συμβαίνει στην περίπτωση του άρθρου 133. Κατά τους ενδιαφερομένους, έστω και αν το άρθρο αυτό αναφέρει στην παράγραφο 2 αρκετές διατάξεις της Συνθήκης οι οποίες αφορούν τόσο τους δασμούς όσο και τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, η παραπομπή αυτή δεν αφορά τις εν λόγω διατάξεις παρά μόνο κατά το μέτρο που αυτές διέπουν τους δασμούς υπό στενή έννοια, τους μόνους που αφορά το άρθρο 133. Εξάλλου, η παραπομπή της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου στα ποσοστά και στον ρυθμό των μειώσεων που προβλέπονται στη Συνθήκη δεν ασκεί επιρροή παρά μόνο καθόσον αφορά τους δασμούς υπό στενή έννοια, αφού η μνεία αυτή μπορούσε να αφορά μόνο τον ρυθμό μειώσεων των δασμών που προβλέπεται στο άρθρο 14 της Συνθήκης, όχι όμως και τον ρυθμό καταργήσεως των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος, ο οποίος πρέπει να καθοριστεί με οδηγίες της Επιτροπής βάσει του άρθρου 13 και ο οποίος δεν καθορίζεται από την ίδια τη Συνθήκη.

14 Η επιχειρηματολογία του Ηνωμένου Βασιλείου και της Επιτροπής δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

15 Κατ' αρχάς, από την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 1973, 37/73 και 38/73, Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders (Rec. 1973, σ. 1609, σκέψεις 10 και 13), προκύπτει ότι διάταξη αφορώσα δασμούς χωρίς να αναφέρεται ρητά στις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος μπορεί να νοηθεί, λόγω του σκοπού της, ως αφορώσα και τις επιβαρύνσεις αυτές.

16 Εξάλλου, η παραπομπή του άρθρου 133, παράγραφος 2, στα άρθρα 12, 13, 14, 15 και 17 της Συνθήκης αποδεικνύει ότι ο όρος « δασμοί » που χρησιμοποιείται στο άρθρο 133 περιλαμβάνει τους δασμούς και τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Πράγματι, παρατηρείται ότι τα προαναφερθέντα άρθρα διέπουν τόσο τους δασμούς όσο και τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, μολονότι ο τίτλος του τμήματος στο οποίο περιλαμβάνονται τα άρθρα αυτά περιορίζεται στους δασμούς. Το γεγονός ότι ο ρυθμός μειώσεων των δασμών, των οποίων η σταδιακή κατάργηση προβλέπεται στο άρθρο 13, ορίζεται στο άρθρο 14 και εκείνος των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος ορίζεται, βάσει του άρθρου 13, με οδηγίες και όχι με το άρθρο 14, δεν έχει επίπτωση στην ερμηνεία του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 133.

17 Τέλος, στο πλαίσιο των στόχων που ορίζει το άρθρο 132, το άρθρο 133 καθορίζει την τύχη των δασμών επιβάλλοντας την πλήρη κατάργηση των δασμών που πλήττουν, κατά την είσοδο στα κράτη μέλη, τις εισαγωγές από ΥΧΕ και αφήνοντας τη δυνατότητα στις τελευταίες να επιβάλουν υπό ορισμένες προϋποθέσεις δασμούς που πλήττουν κατά την είσοδό τους στις χώρες αυτές ή εδάφη τις εισαγωγές προελεύσεως κρατών μελών ή άλλων ΥΧΕ.

18 Ερμηνεία του άρθρου 133 περιορίζουσα το πεδίο εφαρμογής του στους δασμούς υπό στενή έννοια θα αφαιρούσε κάθε έννοια από το σύστημα που οργανώνεται με το άρθρο αυτό και θα το στερούσε πρακτικής αποτελεσματικότητας κατά το μέτρο που θα ήταν δυνατό να παραμερίζεται η εφαρμογή του με τη θέσπιση φορολογικών επιβαρύνσεων οι οποίες, μολονότι δεν θα ήταν δασμοί υπό στενή έννοια, θα είχαν ωστόσο τα ίδια αποτελέσματα επί των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και των ΥΧΕ. Εξάλλου, η ερμηνεία αυτή θα ήταν αντίθετη προς τους στόχους οι οποίοι καθορίζονται στο μέρος της Συνθήκης που αφιερώνεται στη σύνδεση των ΥΧΕ.

19 Επιβάλλεται επιπλέον να παρατηρηθεί ότι το άρθρο 133, παράγραφος 1, ορίζει ότι « καταργούνται πλήρως οι δασμοί κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη των καταγομένων εμπορευμάτων από τις χώρες και εδάφη (...) ». Η διάταξη αυτή συνιστά συγκεκριμένη έκφραση του στόχου που διακηρύσσεται στο άρθρο 132, παράγραφος 1, που ορίζει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της Συνθήκης. Είναι όμως δεδομένο ότι τα κράτη μέλη δεν δικαιούνται να θεσπίζουν ούτε δασμούς ούτε φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος στις αμοιβαίες συναλλαγές τους. Εκ τούτου έπεται ότι, για να συμφωνεί προς την υποχρέωση του άρθρου 132, παράγραφος 1, η μνεία του άρθρου 133, παράγραφος 1, περί δασμών πρέπει να περιλαμβάνει τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς. Μολονότι το προδικαστικό ερώτημα δεν αναφέρεται ρητά στην παράγραφο 1 του άρθρου 133, είναι σαφές ότι ο όρος « δασμοί » πρέπει να οριστεί κατά την έννοια του άρθρου 133 στο σύνολό του.

20 Επομένως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διατάξεις του άρθρου 133, παράγραφοι 2 και 3, της Συνθήκης ΕΟΚ αφορούν και τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

21 Σχετικώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι το άρθρο 133, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, αναγνωρίζει στις ΥΧΕ την εξουσία να επιβάλλουν δασμούς, περιορίζει όμως την εξουσία αυτή στους δασμούς που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αναπτύξεως και της εκβιομηχανίσεώς τους ή στους δασμούς ταμιευτικού χαρακτήρα που έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού τους. Η διάταξη αυτή δεν διασαφηνίζει αν η εξουσία επιβολής των δασμών αυτών περιορίζεται στη διατήρηση των υφισταμένων δασμών ή αν επιτρέπει και τη θέσπιση νέων δασμών.

22 Το άρθρο 133, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, ορίζει ότι οι δασμοί που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της ίδιας παραγράφου μειώνονται προοδευτικώς μέχρι του επιπέδου των δασμών που πλήττουν τις εισαγωγές των προϊόντων που προέρχονται από το κράτος μέλος με το οποίο κάθε χώρα ή έδαφος διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις, αυτό δε σύμφωνα με τα ποσοστά και τον ρυθμό των μειώσεων που προβλέπονται στη Συνθήκη.

23 Όπως ορθώς παρατήρησε το Συμβούλιο, το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 133, παράγραφος 3, αφορά αποκλειστικά τους δασμούς που υπήρχαν κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης, πράγμα που αφήνει να νοηθεί ότι το πεδίο εφαρμογής του πρώτου εδαφίου περιορίζεται επίσης στους δασμούς.

24 Πάντως, το άρθρο 133, παράγραφος 5, ορίζει ότι « η θέσπιση ή η τροποποίηση δασμών για εμπορεύματα που εισάγονται στις χώρες και εδάφη δεν επιτρέπεται να οδηγεί, νομικά ή πραγματικά, σε άμεση ή έμμεση διάκριση μεταξύ των εισαγωγών των προερχομένων από τα διάφορα κράτη μέλη ». Επομένως, η διάταξη αυτή αναγνωρίζει την εξουσία των ΥΧΕ να θεσπίζουν και να τροποποιούν τους δασμούς που πλήττουν τα εισαγόμενα εμπορεύματα. Ωστόσο, η εξουσία αυτή περιορίζεται στην επιβολή δασμών που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 133, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο. Επομένως, συνδυαζόμενο με το άρθρο 133, παράγραφος 5, είναι σαφές ότι το άρθρο 133, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, έχει εφαρμογή όχι μόνον ως προς τη διατήρηση των υφισταμένων δασμών, αλλά και ως προς την καθιέρωση νέων.

25 Συνεπώς, στο δεύτερο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι υπερπόντιες χώρες και εδάφη, στις οποίες εφαρμόζεται το τέταρτο μέρος της Συνθήκης ΕΟΚ, μπορούν να επιβάλλουν δασμούς και επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την εισαγωγή προϊόντων προελεύσεως κρατών μελών της ΕΟΚ, υπό την προϋπόθεση, πρώτον, ότι οι επιβαλλόμενοι δασμοί ή επιβαρύνσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αναπτύξεως και της εκβιομηχανίσεώς τους ή έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού τους και, δεύτερον, ότι η θέσπιση ή τροποποίηση τέτοιων δασμών ή επιβαρύνσεων δεν οδηγεί σε άμεση ή έμμεση διάκριση μεταξύ των εισαγωγών προελεύσεως των διαφόρων κρατών μελών και υπό την επιφύλαξη της υποχρεώσεως μειώσεώς τους, που διατυπώνεται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο.

Επί του τρίτου ερωτήματος

26 Το τρίτο ερώτημα αφορά τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη από τον στόχο μειώσεως των δασμών που θέτει το άρθρο 133, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

27 Το δεύτερο αυτό εδάφιο, το οποίο εφαρμόζεται στους δασμούς που υπήρχαν κατά τον χρόνο ενάρξως ισχύος της Συνθήκης, είχε ως σκοπό τη σταδιακή μείωση των δασμών μέχρι του επιπέδου των δασμών που πλήττουν τις εισαγωγές προϊόντων προελεύσεως του κράτους μέλους με το οποίο κάθε χώρα ή έδαφος διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.

28 Το τρίτο εδάφιο του άρθρου 2 της προαναφερθείσας αποφάσεως 64/349 του Συμβουλίου, που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 136 της Συνθήκης, ορίζει ότι « οι δασμοί και οι φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς, που επιβάλλονται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο (...) δεν μπορεί να οδηγούν, νομικά ή πραγματικά, σε άμεση ή έμμεση διάκριση στο καθεστώς που εφαρμόζεται στα κράτη μέλη και στις άλλες χώρες και εδάφη ». Οι δασμοί που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο του άρθρου 2, δηλαδή στο δεύτερο εδάφιο, είναι οι δασμοί « που διατηρούνται ή θεσπίζονται σε κάθε χώρα ή έδαφος ».

29 Επομένως, κατά τη διατύπωση των διατάξεων αυτών, οι διατηρούμενοι δασμοί, δηλαδή οι προγενέστεροι της ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης της Ρώμης, δεν μπορούν πλέον να συνεπάγονται καμιά άμεση ή έμμεση διάκριση από της θέσεως σε εφαρμογή της αποφάσεως 64/349 του Συμβουλίου.

30 Από αυτό προκύπτει ότι ο στόχος του άρθρου 133, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, περί μειώσεως των δασμών, έχει επιτευχθεί από της εφαρμογής της προαναφερθείσας αποφάσεως 64/349 και, επομένως, οι δασμοί που υπήρχαν κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης δεν πρέπει πλέον να οδηγούν σε καμιά διάκριση.

31 Επομένως, στο τρίτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η υποχρέωση μειώσεως που διατυπώνεται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, ισχύει ως προς τους δασμούς που υπήρχαν κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης και, από της εφαρμογής της αποφάσεως 64/349 του Συμβουλίου απαγορεύεται, όσον αφορά τους δασμούς αυτούς ή τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, κάθε διάκριση μεταξύ των εισαγωγών προελεύσεως των διαφόρων κρατών μελών.

Επί του τετάρτου ερωτήματος του αιτούντος δικαστηρίου

32 Εφόσον το τέταρτο ερώτημα του εθνικού δικαστηρίου υποβλήθηκε μόνο για την περίπτωση κατά την οποία στο πρώτο ερώτημα θα δινόταν αρνητική απάντηση, η απάντηση στο ερώτημα αυτό παρέλκει.

Επί των δικαστικών εξόδων

33 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γαλλική Δημοκρατία, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το tribunal de paix de Papeete (γαλλική Πολυνησία) με απόφαση της 20ής Αυγούστου 1990, αποφαίνεται:

1) Οι διατάξεις του άρθρου 133, παράγραφοι 2 και 3, της Συνθήκης ΕΟΚ αφορούν και τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς.

2) Οι υπερπόντιες χώρες και εδάφη, στις οποίες εφαρμόζεται το τέταρτο μέρος της Συνθήκης ΕΟΚ, μπορούν να επιβάλλουν δασμούς και επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την εισαγωγή προϊόντων προελεύσεως κρατών μελών της ΕΟΚ, υπό την προϋπόθεση, πρώτον, ότι οι επιβαλλόμενοι δασμοί ή επιβαρύνσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αναπτύξεως και της εκβιομηχανίσεώς τους ή έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού τους και, δεύτερον, ότι η θέσπιση ή τροποποίηση τέτοιων δασμών ή επιβαρύνσεων δεν οδηγεί σε άμεση ή έμμεση διάκριση μεταξύ των εισαγωγών προελεύσεως των διαφόρων κρατών μελών και υπό την επιφύλαξη της υποχρεώσεως μειώσεώς τους, που διατυπώνεται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο.

3) Η υποχρέωση μειώσεως που διατυπώνεται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, ισχύει ως προς τους δασμούς που υπήρχαν κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης και, από της εφαρμογής της αποφάσεως 64/349 του Συμβουλίου απαγορεύεται, όσον αφορά τους δασμούς αυτούς ή τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, κάθε διάκριση μεταξύ των εισαγωγών προελεύσεως των διαφόρων κρατών μελών.

Due Slynn Joliet Grévisse

Kapteyn Mancini Κακούρης Moitinho de Almeida

Rodríguez Iglesias Díez de Velasco Zuleeg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Φεβρουαρίου 1992.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος

O. Due